

LIETUVOS BANKAS

E U R O S I S T E M A

Lietuvos banko skaičiavimai dėl MMA dydžio 2024 metams

Pristatymas Trišalės tarybos posėdyje

Vilnius, 2023 m. balandžio 25 d.

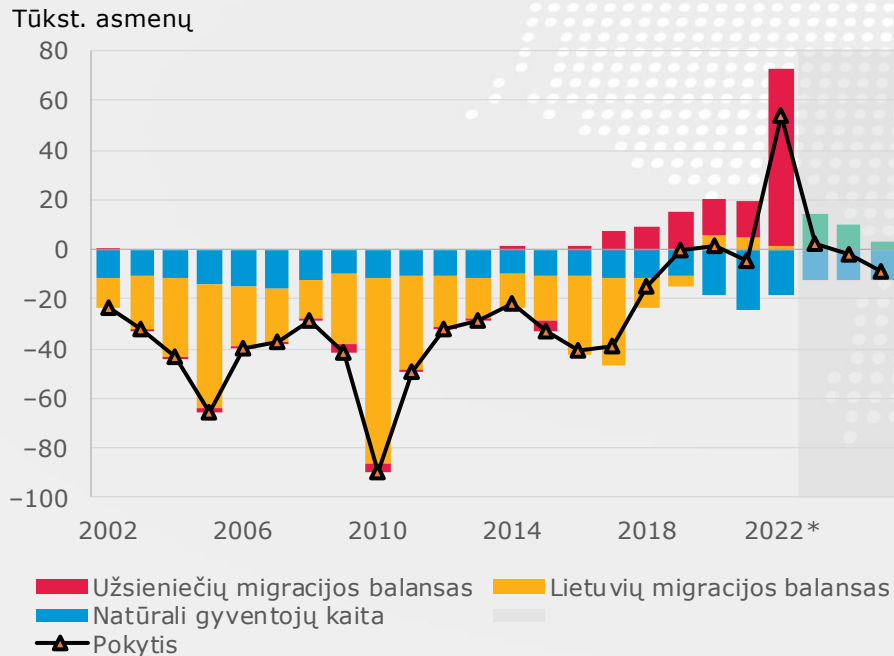
01

Darbo rinkos apžvalga

Rekordiniais 2 proc. padidėjęs nuolatinių gyventojų skaičius Lietuvoje paveikė darbo rinkos rodiklių raidą

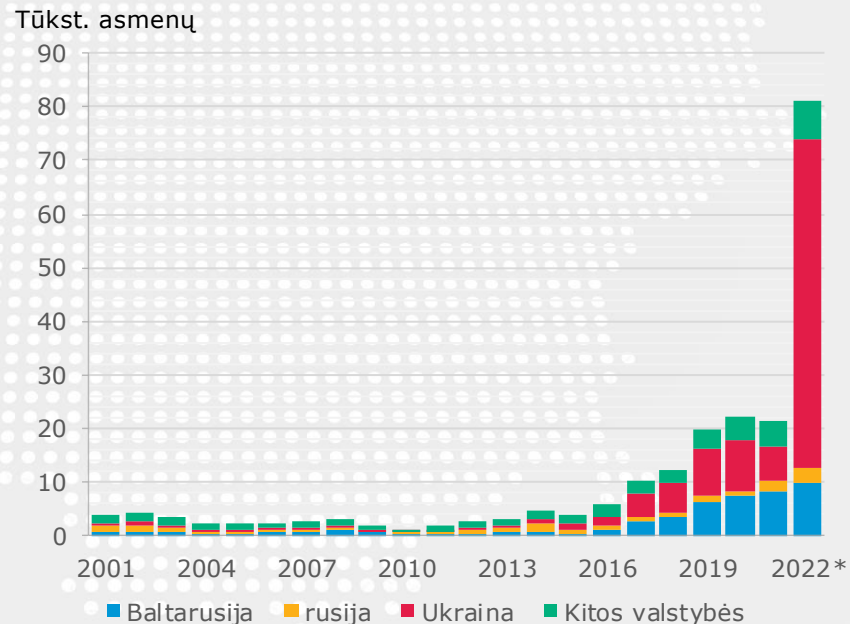
Nuolatinių gyventojų skaičiaus pokyčio Lietuvoje 2002–2022 m. kaitos veiksniai

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

* Išankstiniai duomenys.

Užsienio piliečių imigracija pagal pilietybę

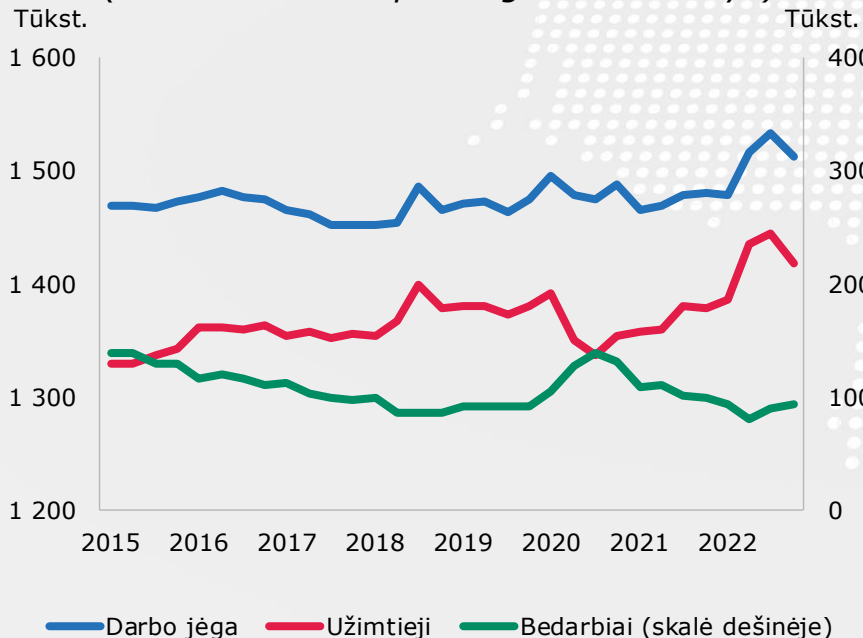
Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

* Išankstiniai duomenys.

Lėčiau augančios ekonomikos poveikis darbo rinkai matomas, tačiau būklė ir toliau yra gera

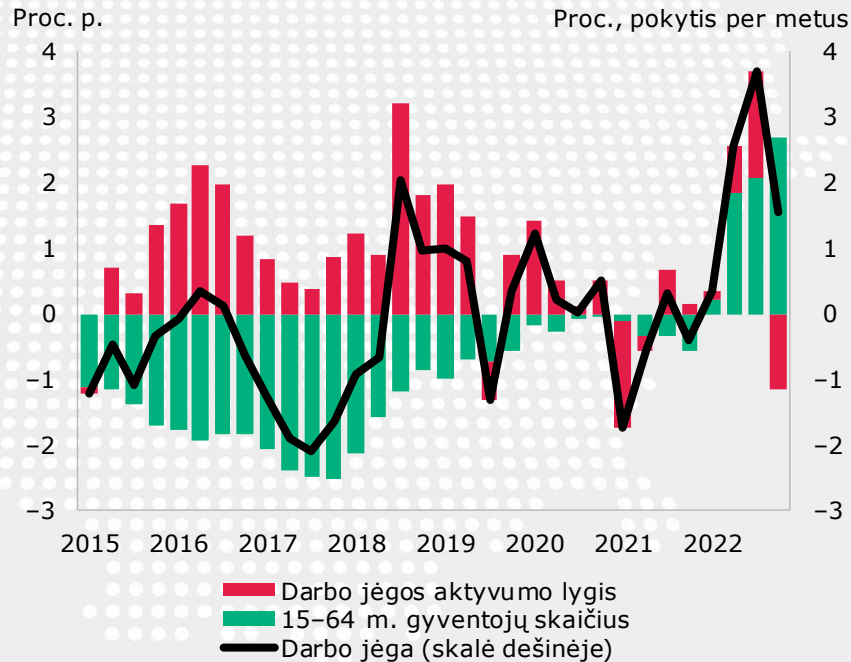

Darbo jėga, užimtųjų ir bedarbių skaičius (dėl sezoniško pakoreguoti duomenys)

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.
Pastaba: naujausi duomenys – 2022 m. ketvirtasis ketvirtis.

Darbo jėgos pokyčio dekompozicija (kaitos veiksniai)

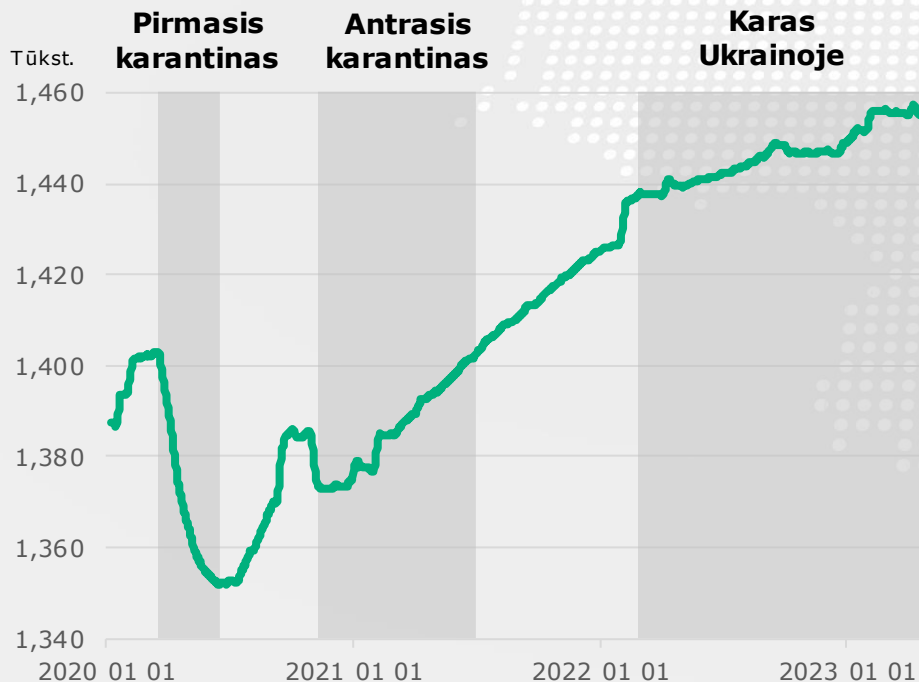

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.
Pastaba: naujausi duomenys – 2022 m. ketvirtasis ketvirtis.

Didėjusi darbo jėga gana efektyviai integravosi į Lietuvos darbo rinką

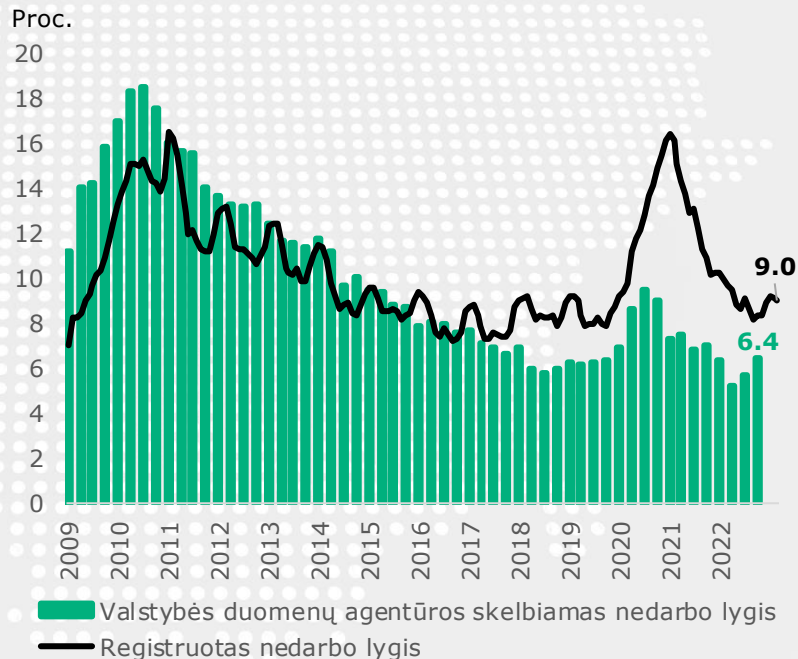

Bendras apdraustųjų skaičius (pašalinus sezono įtaką, 7 d. slankieji vidurkiai)

Šaltiniai: Sodra ir Lietuvos banko skaičiams.
Pastaba: duomenys iki balandžio mėn. 21 d.

Nedarbo lygis ir registruotas nedarbo lygis

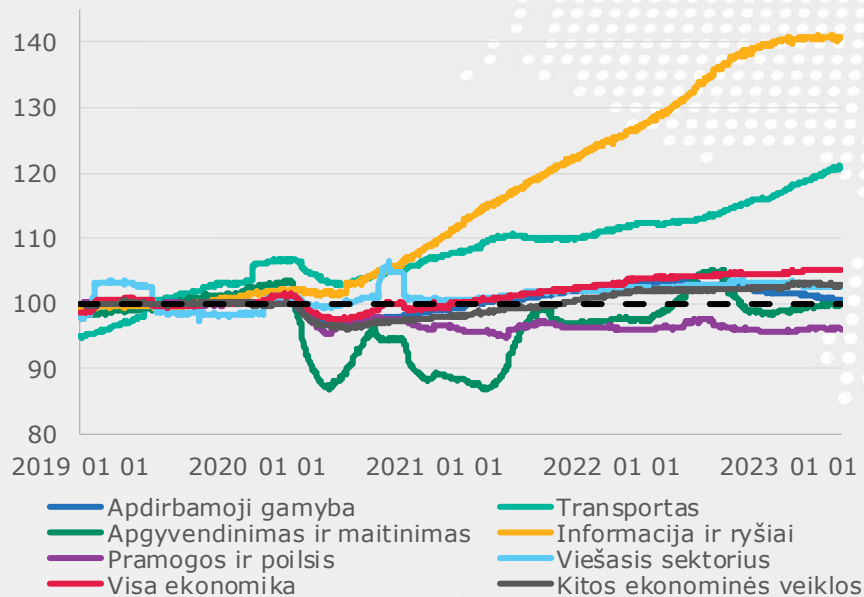
Šaltiniai: Užimtumo tarnyba, Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiams.
Pastaba: registruoto nedarbo lygio paskutinis duomuo - 2023 m. kovo mėn., nedarbo lygio - 2022 m. ketvirtasis ketvirtis.

Bendram dirbančiųjų skaičiui didėjant, ir toliau stebimi reikšmingi užimtumo raidos skirtumai tarp ekonominių veiklų

Apdraustųjų skaičiaus pokyčiai pagal ekonomines veiklas

Indeksas, 2019 = 100

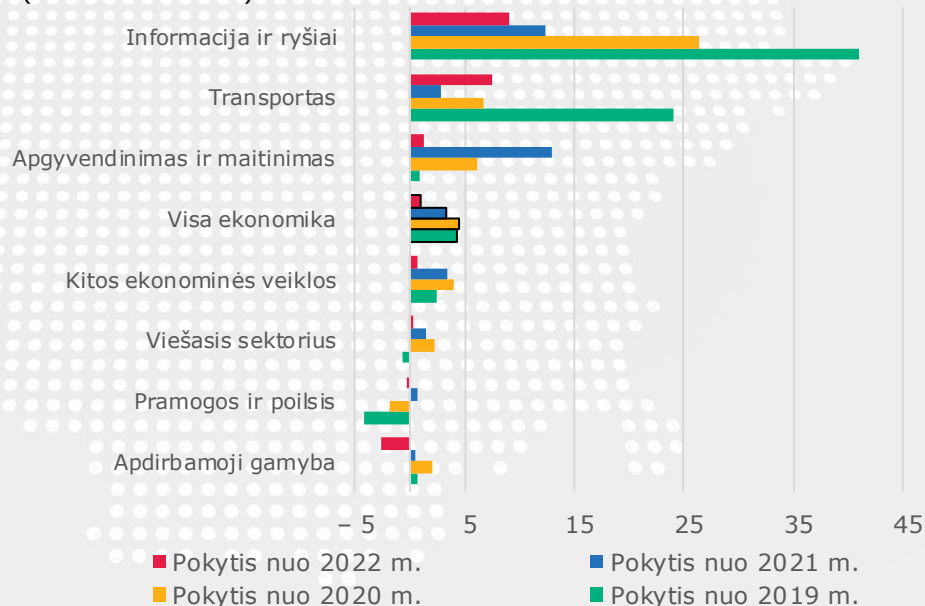

Šaltiniai: Sodra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Pastabos: duomenys iki balandžio mėn. 21 d., pagal sezonškumą pakoreguoti duomenys.

Apdraustųjų skaičiaus metiniai pokyčiai 2023 m. balandžio mėn. pagal ekonomines veiklas

Proc., pokytis per metus (balandžio 1-20 d.)

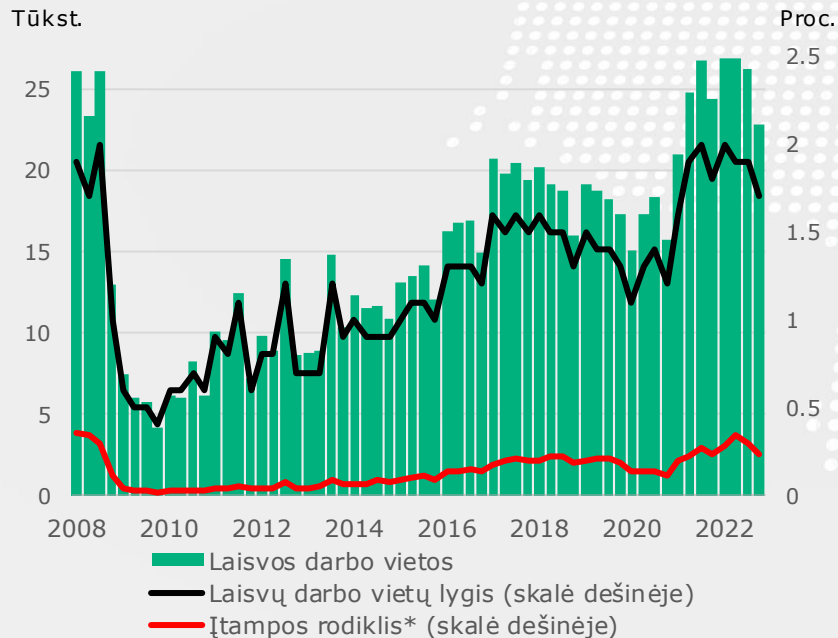
Šaltiniai: Sodra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Pastaba: pagal sezonškumą pakoreguoti duomenys.

Darbuotojų stygiaus problemos švelnėja, įtampa darbo rinkoje mažėja

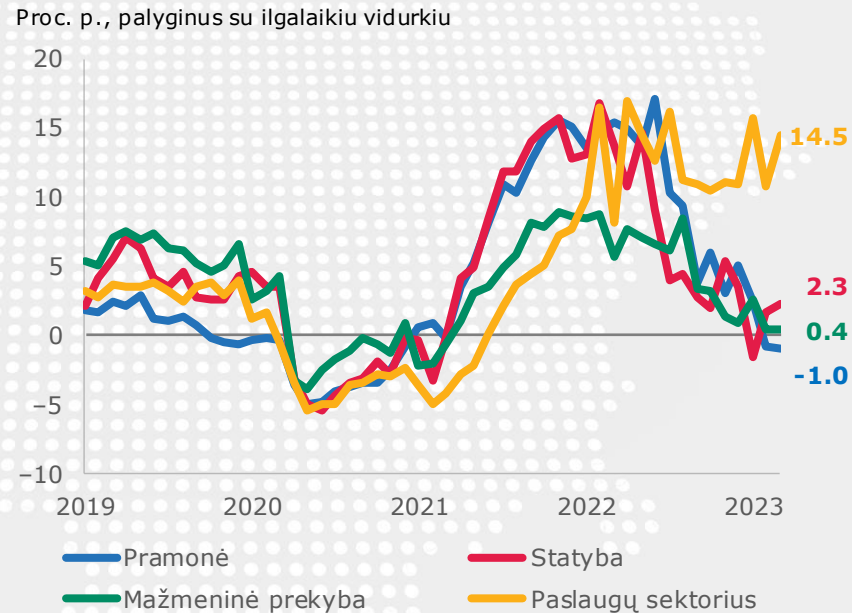

Laisvų darbo vietų skaičiaus ir laisvų darbo vietų lygio dinamika

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.
Pastabos: *įtampos lygis darbo rinkoje vertinamas pagal laisvų darbo vietų ir bedarbių santykį.

Įmonių veiklą ribojantys veiksniai: darbuotojų trūkumas

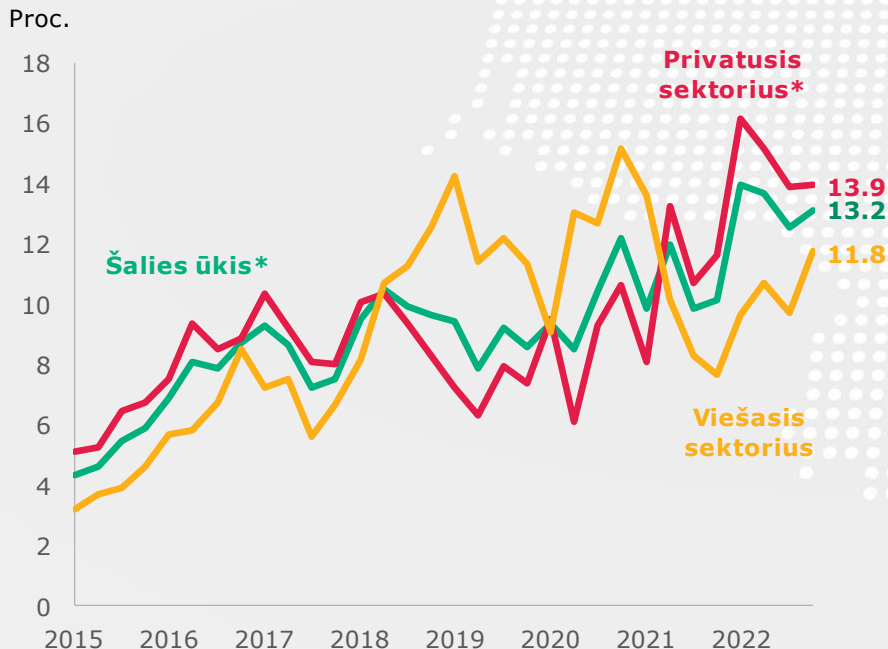
Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.
Pastabos: vidurkis nuo 2005 m., pagal sezoniskumą pakoreguoti duomenys, paskutinis duomuo – kovo mėn.

Atlyginimų augimas šalies ūkyje išlieka spartus daugelyje veiklų, sparčiau auga privataus sektoriaus atlyginimai

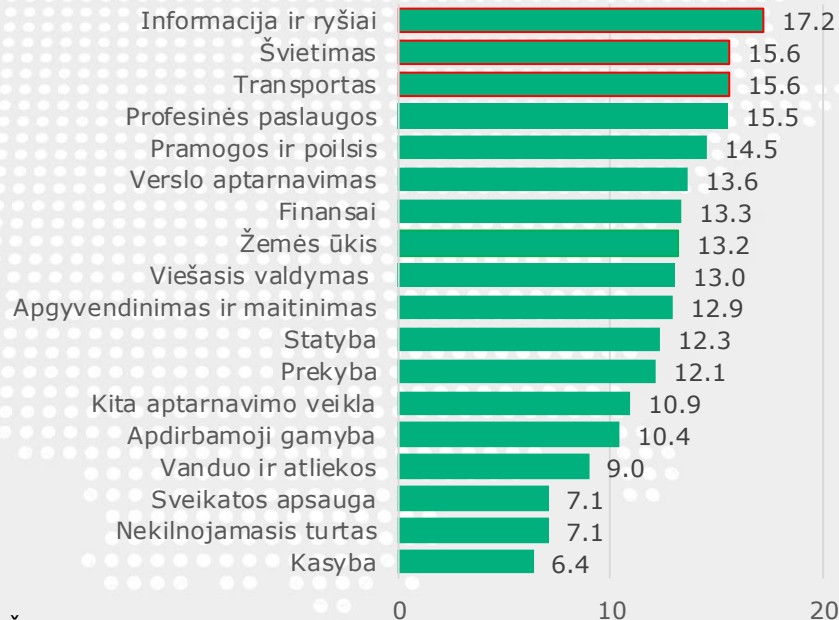

Bruto darbo užmokesčio kaita (pagal sektorius)

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.
 Pastabos: paskutinis duomuo - 2022 m. IV ketvirtis.
 *be individualių įmonių.

Bruto darbo užmokesčio metiniai pokyčiai (%) pagal ekonomines veiklas 2022 m. IV ketv.

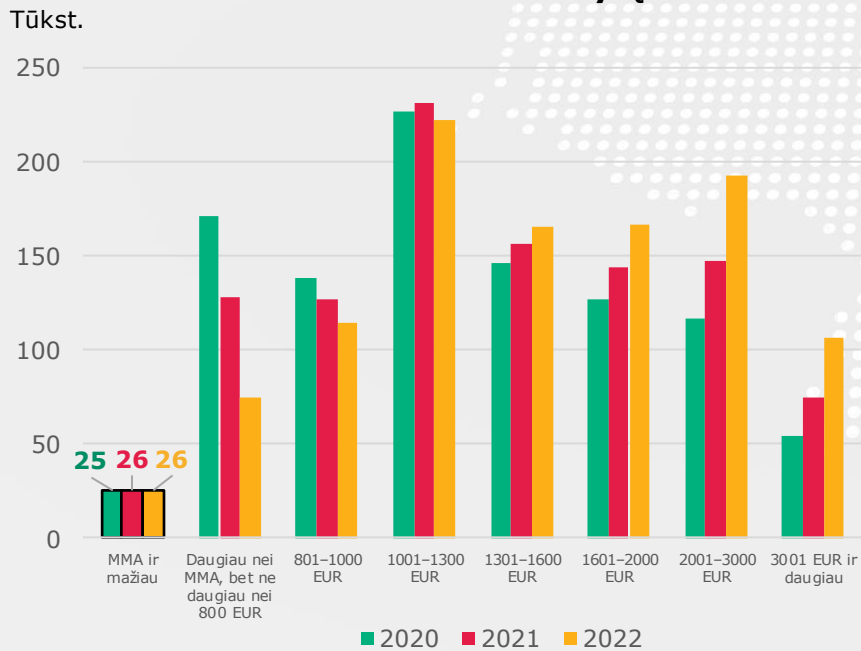
Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.
 Pastaba: ekonominių veiklų pavadinimai sutrumpinti.

Asmenų, uždirbančių MMA ir mažiau, skaičius per metus nepakito

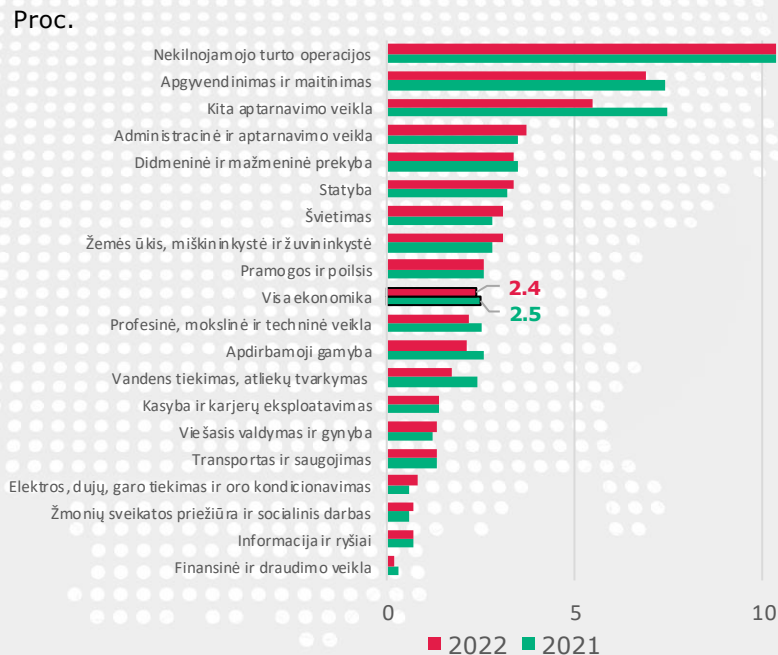
Darbuotojų skaičius šalies ūkyje pagal bruto darbo užmokesčio dydį

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

Pastaba: naudojami visą darbo laiką dirbusių darbuotojų duomenys.

MMA ir mažiau uždirbančiųjų dalis, palyginti su visų atitinkamo sektoriaus darbuotojų skaičiumi

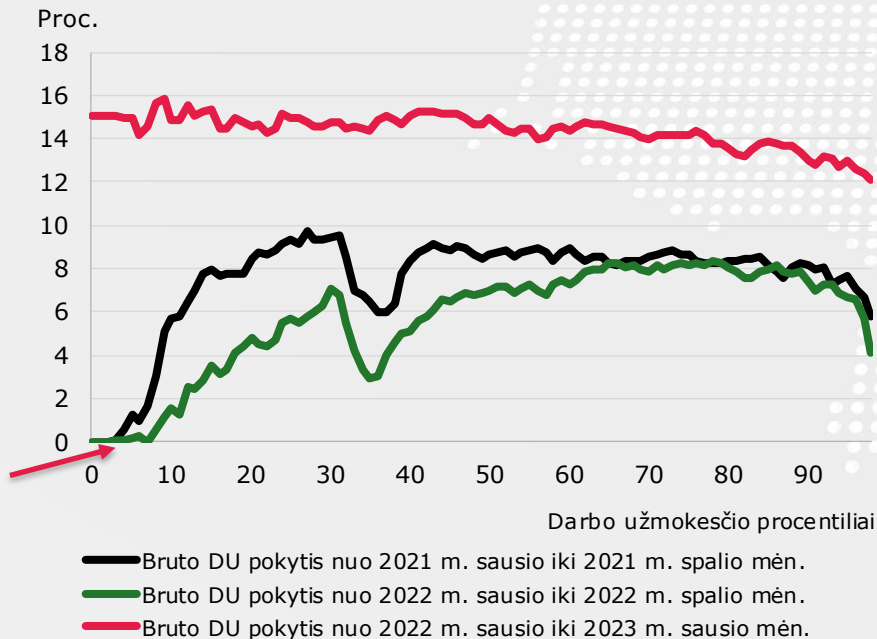
Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

Pastaba: naudojami visą darbo laiką dirbusių darbuotojų duomenys.

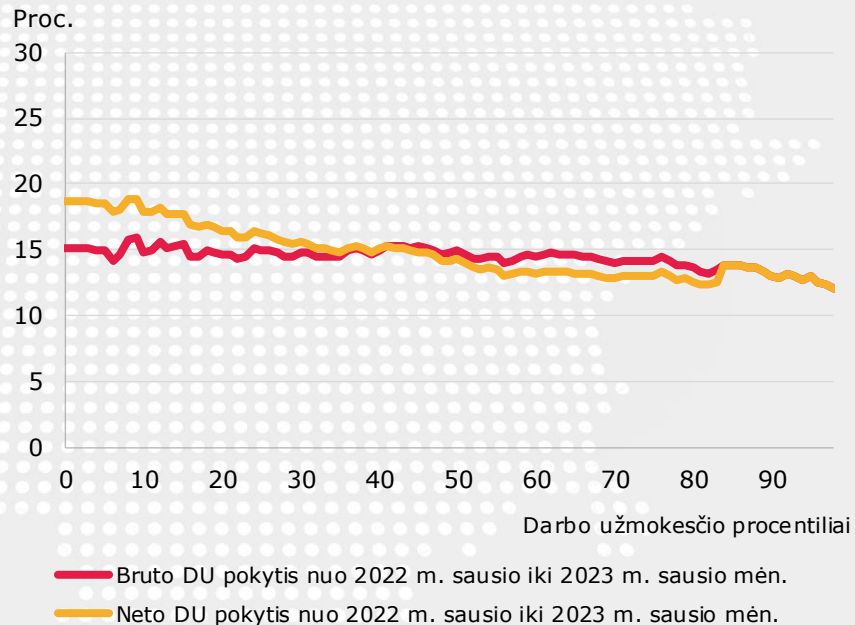
MMA nesikeičiant, mažiausiai uždirbančiųjų darbo užmokestis neauga arba auga mažiau nei bendroji tendencija

Bruto darbo užmokesčio pokyčiai skirtinguose pajamų procentiliuose

NPD padidinimo poveikis

Šaltiniai: Sodra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Pastaba: duomenys apima darbuotojus, uždirbančius daugiau nei MMA iki 99 procentilio.

Šaltiniai: Sodra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Pastaba: duomenys apima darbuotojus, uždirbančius daugiau nei MMA; į skaičiavimus įtrauktas šių metų sausio mėn. padidinto NPD poveikis.

02

Naujausios prognozės

2023 m. kovo mėn. LB makroekonominės prognozės

	2023 m. kovas (2022 m. gruodis)		
	2022	2023	2024
Ekonominis aktyvumas (% , pokytis per metus)			
Realusis BVP	1,9 (2,5)	1,3 (1,3)	3,2 (-)
Privatusis vartojimas	0,5 (0,8)	0,0 (0,5)	3,1 (-)
Investicijos	2,6 (2,3)	4,5 (5,1)	4,5 (-)
Eksportas	11,7 (11,5)	1,7 (3,8)	4,7 (-)
Darbo rinka			
Nedarbo lygis (%)	5,9 (6,1)	6,6 (6,7)	6,4 (-)
Užimtumas (% , pokytis per metus)	5,1 (4,8)	-0,5 (-0,5)	-0,4 (-)
Kainos ir sąnaudos (% , pokytis per metus)			
Darbo užmokestis	13,0 (12,8)	10,0 (9,1)	8,4 (-)
Infliacija	18,9 (18,9)	9,0 (9,5)	2,7 (-)

Pagrindinės rizikos

- Energijos žaliavų, ypač elektros, brangimas
- Energijos žaliavų tiekimo sutrikimai
- Reikšmingesnis pagrindinių prekybos partnerių ekonomikų augimo sulėtėjimas
- Stipresnis, nei numatoma, pinigų politikos griežtinimas
- Fiskalinės politikos sprendimai

03

MMA skaičiavimai

MMA nustatymo principai

Pagal Trišalės tarybos sutartą metodiką, galimas MMA dydis paskaičiuojamas taip:

- 1. Siektinas MMA/VDU** - ketvirtadalio didžiausią MMA ir VDU santykį turinčių ES valstybių narių MMA/VDU vidurkis (intervalo 45-50 % ribose).
- 2. Prognozuojamas VDU** – naujausios turimos VDU prognozės, atėmus nereguliaras premijas, priedus, priemokas ir vienkartinės pinigines išmokas.
- 3. MMA = Prognozuojamas VDU * Siektinas MMA/VDU.**

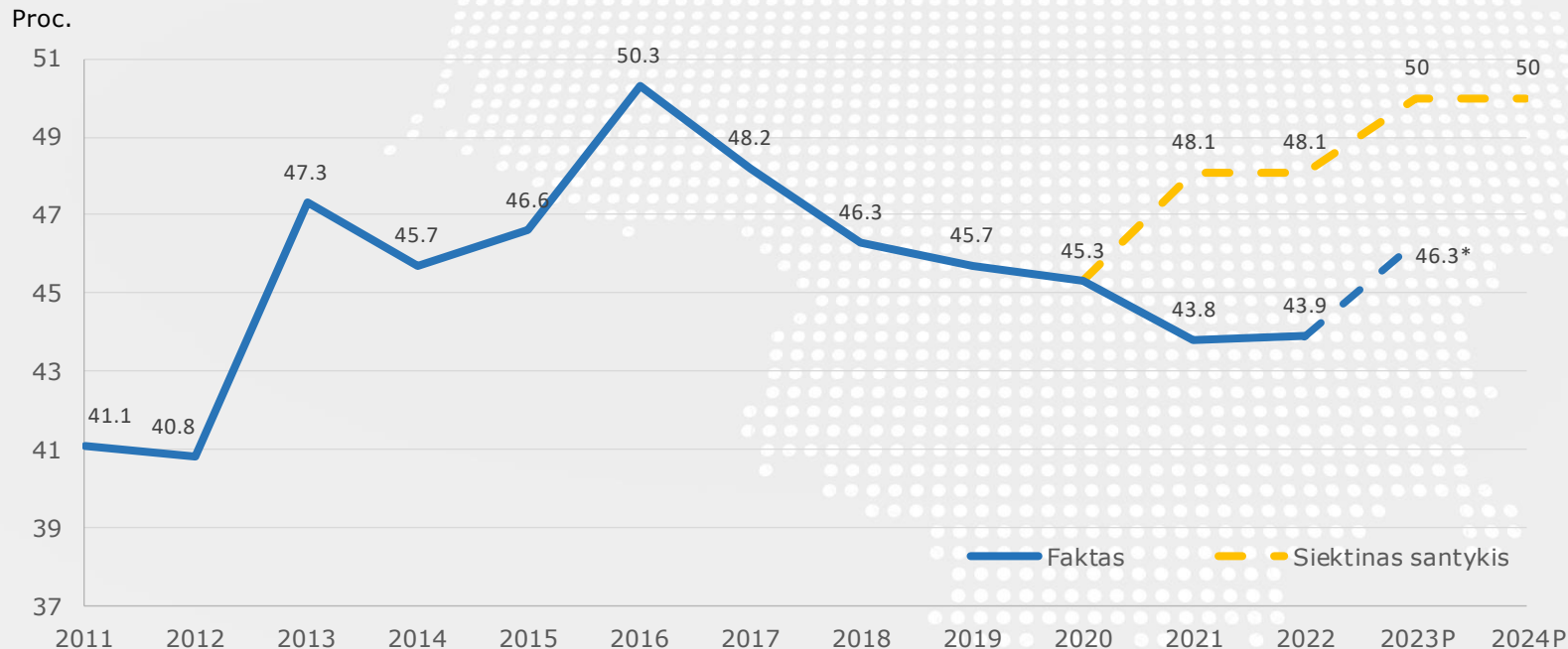
MMA tvirtina Vyriausybė, gavusi Trišalės tarybos rekomendaciją ir atsižvelgdama į šalies ūkio vystymosi rodiklius bei tendencijas.

Atsižvelgiant į FM kovo mėn. VDU prognozę, MMA ir VDU santykis Lietuvoje 2023 m. turėtų siekti 46,3 proc.

MMA ir VDU santykis Lietuvoje

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

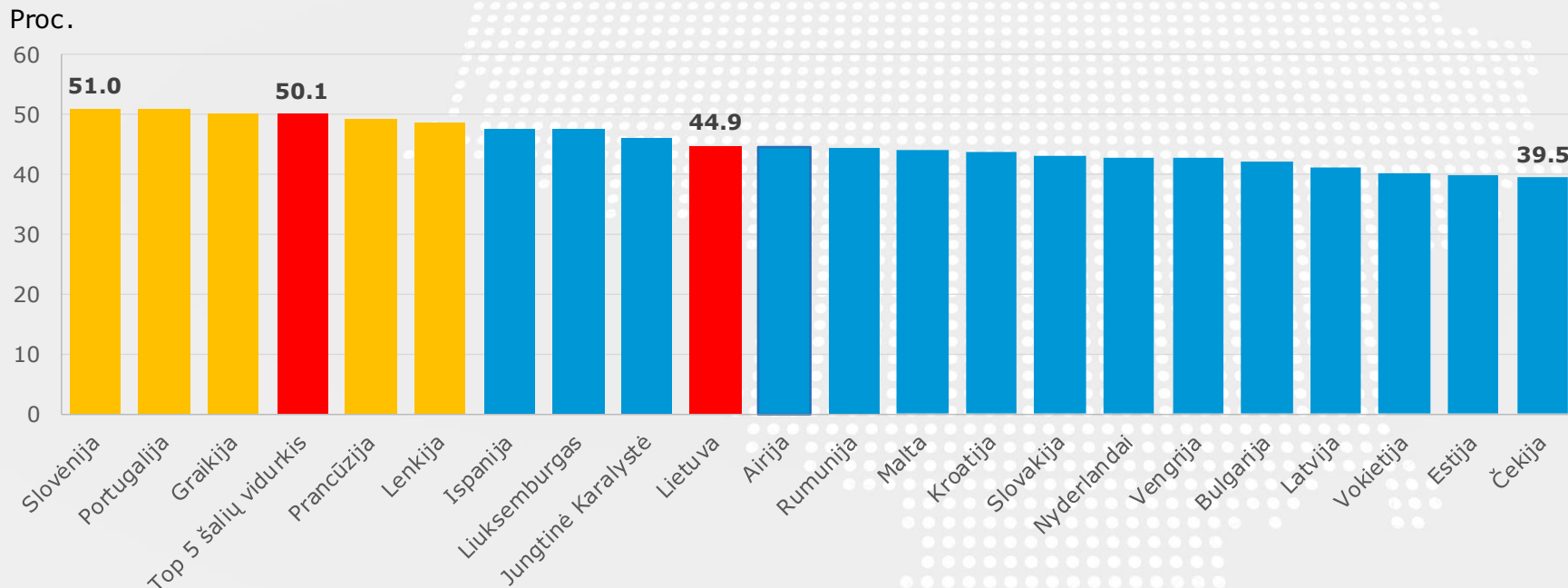
P – prognozė

*apskaičiuota remiantis FM kovo mėn. VDU prognozėmis

Formulėje naudojamas ketvirtadalis didžiausią MMA ir VDU santykį turinčių šalių vidurkis

MMA ir VDU santykis ES šalyse (2019-2021 m. vidurkis)

Šaltiniai: Eurostatas ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Pastaba: dėl duomenų trūkumo Airijos, Prancūzijos, atvejais skaičiuoti 2019-2020 m. vidurkiai.

Graikijos, JK atveju naudota 2019 m. reikšmė.

MMA apskaičiavimas pagal sutartą formulę

2022 m. VDU* – 1785,4 Eur, priedai ir premijos – 6,8 proc. VDU

2022 m. VDU be priedų ir premijų – 1663,6 EUR

VDU 2023 ir 2024 m.**: +9,1 ir +5,0 %

2024 m. VDU be priedų ir premijų – 1905,7 Eur

5 didžiausią MMA ir VDU santykį 2019-2021 m. turėjusių ES šalių MMA ir VDU santykio vidurkis – 50,1 % -> 50 %

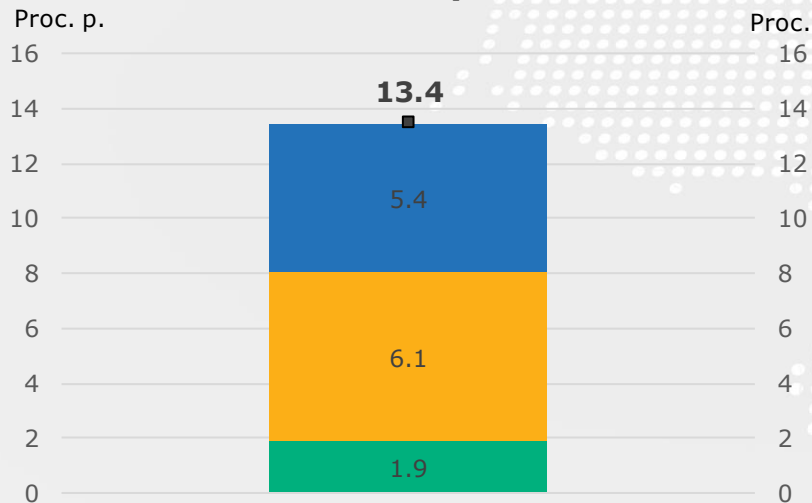
**2024 m. MMA: $1905,7 \times 0,5 = 952,84$ Eur
(+112,84 Eur; +13,4 %)**

*išankstiniai duomenys

**remiamasi FM kovo mėn. VDU prognozėmis.

Pagal formulę apskaičiuotą MMA padidinimą daugiausiai lemtų nukrypimo nuo formulės korekcija

2024 m. prognozuojamo metinio MMA pokyčio išskaidymas

- 2024 m. prognozuojama VDU augimo įtaka
- Nukrypimo nuo formulės įtaka
- 2023 m. VDU prognozių peržiūra
- MMA pokytis 2024 m. (skalė dešinėje)

Šaltiniai: Eurostatas ir Lietuvos banko skaičiavimai.

- Tam tikrą atotrūkį užprogramavo pernykštis sprendimas laikinai nukrypti nuo formulės ir 2023 m. pradžioje MMA didinti 15 proc.
- Faktinis MMA ir VDU santykis šiemet bus kiek mažesnis, nei tikėtasi, ir dėl to, jog VDU auga sparčiau, nei prognozuota.

	Faktinis MMA ir VDU santykis	Siektinas MMA ir VDU santykis
2022 m.	43,9	48,1
2023 m.*	46,3	50,0

*apskaičiuota remiantis FM kovo mėn. VDU prognozėmis.

Balandžio mėn. LB pozicija dėl MMA dydžio nustatymo

MMA pagrindinai laikome instrumentu, skirtu mažinti pajamų nelygybę, kylančią iš darbo užmokesčio raidos tendencijų, kurias lemia darbo rinkoje vykstantys procesai.

Lietuvos banko pasiūlyta ir Trišalėje taryboje sutarta formulė siekiama, kad jos rezultatas būtų pagrindas diskusijai, grindžiamai ekonominiais argumentais.

Siūlome šia formulė remtis ir toliau, nematome svarių priežasčių, kodėl reikėtų nuo jos reikšmingai nukrypti.

Ačiū už dėmesj!